

Biežākie jautājumi par pagaidu aizsardzību:

1. Uz kuriem jānes/jāsūta iesniegums?

Ja pieteikumu tiesai sastāda pati cietusī persona, tad pieteikums ir jānosūta tiesai pēc aizskāruma nodarīšanas vietas vai pieteicēja atrašanās vietas. Pieteikumu tiesai var parakstīt elektroniski un nosūtīt to uz piekritīgās tiesas e-pastu vai var parakstīt to pašrocīgi un nosūtīt ierakstītā vēstulē uz piekritīgo tiesu vai, līdzīgi ņemot personu apliecinošu dokumentu, var iesniegt to piekritīgās tiesas kancelejā.

2. Vai iesniegumu var aizpildīt/nest uz Centru MARTA?

Nē, pieteikumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību neizskatīs Centrā Marta, to izskatīs tiesa. Bet jautājumu gadījumā uz kuriem pieteikums ir jānosūta, var vēsties Centrā Marta.

3. Vai emocionālas vardarbības gadījumā arī varu saņemt pagaidu aizsardzību?

Jā, arī emocionālas vardarbības gadījumā cietusī persona ir tiesīga iesniegt tiesā pieteikumu par pagaidu aizsardzību no vardarbības, jo saskaņā ar Civilprocesa likumā noteikto, ja pret personu ir vēsta jebkāda fiziska, seksuāla, psiholoģiska vai ekonomiska vardarbība, kas notiek starp bijušajiem vai esošajiem laulātajiem vai citām savstarpēji saistītām personām, neatkarīgi no tā, vai aizskārējs dzīvo vai ir dzīvojis vienā mājsaimniecībā ar aizskarto personu, tiesa vai tiesnesis pēc personas motivēta pieteikuma vai pieteikuma, kas iesniegts ar policijas starpniecību, var pieņemt lēmumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību.

4. Vai man piešķirs aizsardzību, ja man nav pierādījumu?

Pieteikumu var iesniegt bez pierādījumiem. Pierādījumi, kā tos saprotam tradicionāli (ārsta izziņas, policijas protokoli, video/audio ieraksti u.c.) nav obligāta prasība pieteikuma iesniegšanai tiesai, jo pats pieteikums, kurā cietusī persona ar savu parakstu ir apliecinājusi sniegto ziņu patiesumu, ir pierādījums lietā.

5. Man ir pierādījumi tikai bals ierakstu veidā, kā tos pievienot?

Ja cietusī persona vēlas pievienot lietā audio ierakstu, tad tie ir jāpievieno pieteikumam kā pielikums uz datu nesēja vai, ja pieteikums tiek iesniegt elektroniski, ierakstu var pievienot audio faila veidā.

6. Cik ilgā laikā man piešķirs aizsardzību? Kā to varu saņemt visātrāk?

a) Pieteikumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību tiesa vai tiesnesis izlemj ne vēlāk kā nākamajā dienā pēc pieteikuma saņemšanas, ja nav nepieciešams pieprasīt papildu pierādījumus. Tiesas lēmums nav pārsūdzams un izpildāms nekavējoties.

b) Ja tiesa vai tiesnesis pēc lietas dalībnieka lūguma vai pēc savas iniciatīvas pieprasa pierādījumus vai pieaicina institūcijas atzinuma sniegšanai, tad jautājumu saistībā par pieteikumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību izlemj 20 dienu laikā pēc tā saņemšanas.

c) Pieteikumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību, kas iesniegts ar policijas starpniecību, tiesai arī ir pienākums izskatīt ne vēlāk kā nākamajā dienā pēc pieteikuma saņemšanas.

7. Uz cik ilgu laiku tiek piešķirta aizsardzība?

Tiesa lēmumā nenosaka uz kādu laika periodu tiek piešķirta pagaidu aizsardzība pret vardarbību. Bet pieteikuma iesniedzējam ir jāņem vērā, ka saskaņā ar Civilprocesa likumā noteikto, pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekļus pēc puses pamatota pieteikuma var atcelt tā pati tiesa, kura noteikusi pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekļus, vai tiesa, kuras lietvedībā atrodas lieta izskatīšanai pēc būtības.

Tiesas lēmums par pagaidu aizsardzību pret vardarbību, arī tad, ja tiesas noteiktajā termiņā nav iesniegta pamatprasība vai, ja nav iesniegts lietas dalībnieka motivēts pieteikums par lēmuma par pagaidu aizsardzību atcelšanu, netiek atcelts (tas neatceļas “pats no sevis”) - tiesas noteiktie pagaidu aizsardzības līdzekļi turpina darboties uz nenoteiktu laiku.

8. Vai varu prasīt pagaidu aizsardzību mūsu kopīgajiem bērniem?

Situācijās, kurās vecāku konfliktu un fiziskas, psiholoģiskas ietekmēšanas aculiecinieki ir bijuši bērni, pieteicējam ir pamats lūgt pagaidu aizsardzību no vardarbības arī bērniem, jo vardarbība pret kādu no vecākiem, ir uzskatāma kā pret bērnu vērsta emocionāla vardarbība.

9. Ko man darīt, ja varmāka pārkāpj pagaidu aizsardzību? Kas viņam par to draud?

Ja varmāka pārkāpj tiesas lēmumu par pagaidu aizsardzību, tad par to ir jāziņo policijai, jo policija veic lēmuma izpildes kontroli un, ja lēmums netiek pildīts labprātīgi, varmāka būs atbildīgs saskaņā ar Krimināllikuma 168.¹ pantu “Nolēmuma par aizsardzību pret vardarbību nepildīšana” - *Par ļaunprātīgu nolēmuma par aizsardzību pret vardarbību nepildīšanu — soda ar īslaicīgu brīvības atņemšanu vai ar probācijas uzraudzību, vai ar sabiedrisko darbu, vai ar naudas sodu.*

10. Vai var prasīt pagaidu aizsardzību tad, ja draudi/apvainojumi notiek tikai pa telefonu?

Ja persona ir pakļauta vardarbības riskam, personai ir tiesības vērsties ar motivētu pieteikumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību tiesā vai vērsties ar iesniegumu policijā, jo gan tiesas, gan policijas uzdevums ir nekavējoties reaģēt uz personas personisko tiesību apdraudējumu. Pieteikumā nepieciešams aprakstīt, kā šie draudi/apvainojumi jūs ietekmē un kādus riskus sev saskatāt.

11. Vai var saņemt pagaidu aizsardzību no personas, ar kuru nav bijušas attiecības (kaimiņiene regulāri apvair; stalkeris no interneta raksta no dažādiem telefona numuriem utt)?

Nē, šajos gadījumos nevar vērsties ar pieteikumu tiesā par pagaidu aizsardzību no vardarbības, jo Civilprocesa likums nosaka, ka pagaidu aizsardzības pret vardarbību pamats ir “*Ja pret personu ir vērsta jebkāda fiziska, seksuāla, psiholoģiska vai ekonomiska vardarbība, kas notiek starp bijušajiem vai esošajiem laulātajiem vai citām savstarpēji saistītām personām neatkarīgi no tā, vai aizskārējs dzīvo vai ir dzīvojis vienā mājāsaimniecībā ar aizskarto personu*”

12. Man atteica pagaidu aizsardzību, ko man darīt?

Atteikuma iemesli var būt dažādi – pieteikums nav bijis pietiekami motivēts, nav norādīta visa normatīvajos aktos noteiktā informācija, nav pamata noteikt pagaidu aizsardzību pieteikumā

aprakstītajā situācijā. Šajos gadījumos aicinām vērsties pie jurista vai advokāta, kurš palīdzēs sastādīt motivētu pieteikumu tiesai, pārbaudīs vai pieteikumā ir norādīta visa informācija, kuru pieteikumā ir jānorāda obligāti vai ieteiks vērsties tiesā ar citu pieteikumu savu interešu aizstāvībai.

13. Esmu slimnīcā un nevaru aizpildīt/nosūtīt iesniegumu, ko man darīt?

Šādos gadījumos fiziski sastādīt pieteikumu tiesai var lūgt kādai uzticības personai, izstāstot situāciju un minot visus lietā svarīgos faktus. Cietušai personai šādos gadījumos sastādītais pieteikums ir obligāti jāizlasa, nekorektas informācijas gadījumā jālūdz pieteikumu labot, un cietušai personai ir tas pašai jāparaksta. Jāņem vērā, ka parakstot pieteikumu tiesai, cietusī persona apliecina ar savu parakstu, ka visa norādītā informācija atbilst patiesībai un nepatiesas informācijas norādīšanas gadījumā persona var tik saukta pie kriminālatbildības saskaņā ar Krimināllikumu.

14. “Policija teica zvanīt uz MARTU par pagaidu aizsardzību”

Ja cietusī persona ir vērsusies policijā ar izsaukumu uz notikumu vietu, tad šādu izsaukumu laikā policijai ir jāpieņem cietušās personas iesniegumu arī par pagaidu aizsardzību un jānosūta to izskatīšanai tiesai.